

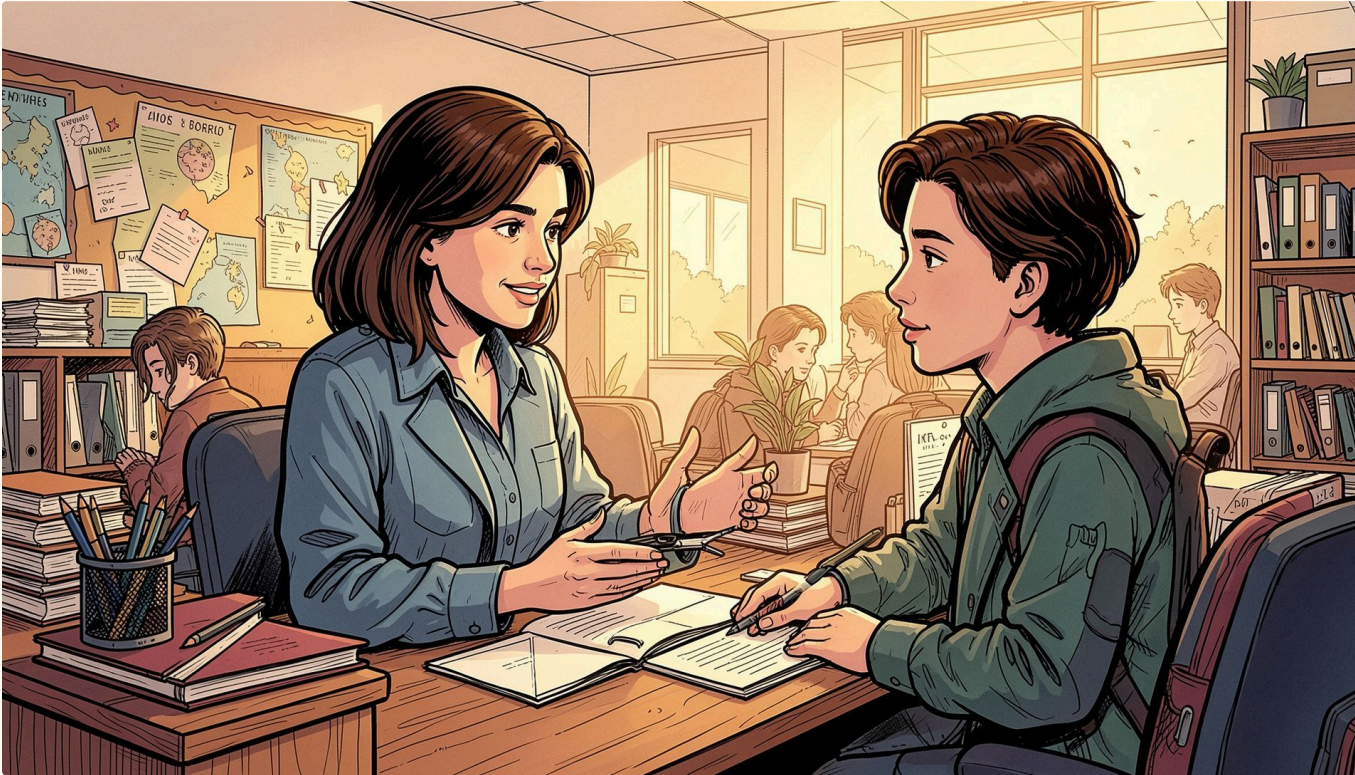
Методичні рекомендації

щодо організації роботи закладів освіти з питань **запобігання та протидії
наси́льству і булінгу (цькуванню)**

КУ «ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ, ІННОВАЦІЙНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА СУПРОВОДУ»
КМР

Загальні положення

Рекомендації розроблено для керівників, педагогічних працівників, психологів та соціальних педагогів з метою забезпечення **єдиного підходу** до запобігання насильству, жорсткому поведженню з дітьми та булінгу.

❏ **Основний принцип:** Не чекати, поки ситуація стане критичною. Помітити сигнал → повідомити → зафіксувати → відреагувати → підтримати → попередити повторення.

An illustration of a wooden desk in a library or study. On the desk is a large stack of books and papers. The top paper is a document with a circular logo and text in Ukrainian. Below it are several thick books, one of which has a red cover with a gold star. To the right of the stack is a small golden scale of justice. In the background, there are more books on shelves.

Нормативно-правова основа

Закони України

«Про освіту»; «Про запобігання та протидію домашньому насильству»

Порядки КМУ

№585 (соцзахист дітей), №658 (Типова програма), №1513 (реагування на насильство)

Накази МОН

№1646 (заходи виховного впливу); **№961 від 18.06.2026** — зміни до Порядку реагування на булінг

Система роботи закладу освіти

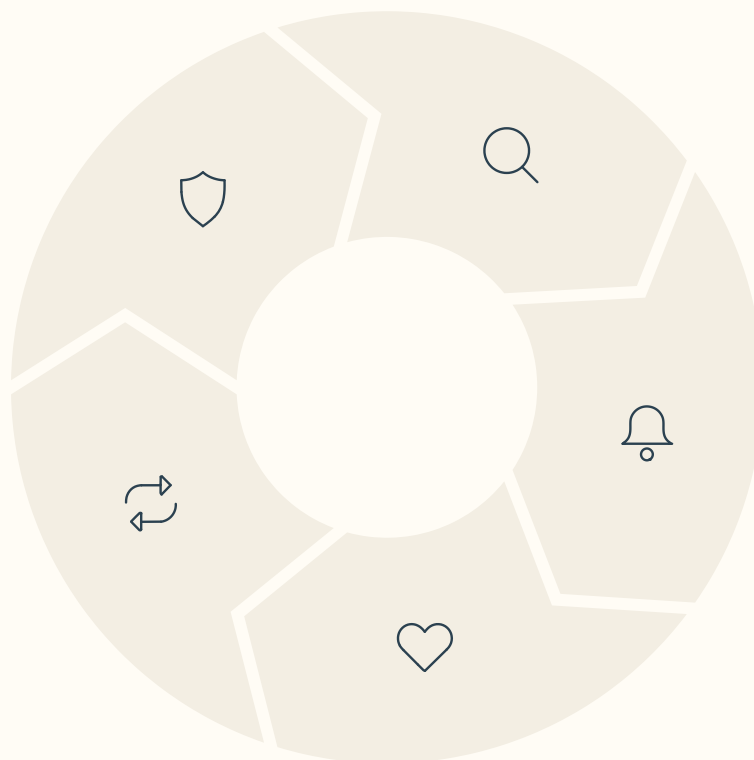
Робота має здійснюватися **системно** — не лише після отримання повідомлення. Система складається з п'яти взаємопов'язаних напрямів:

Профілактика

Формування безпечного середовища та ненасильницьких моделей поведінки

Попередження

Аналіз причин та профілактика повторення

Виявлення

Розпізнавання ознак насильства та булінгу

Реагування

Прийняття, фіксація та розгляд повідомлення

Підтримка

Психологічний та соціально-педагогічний супровід

Пакет локальних документів

На виконання наказу МОН №961 від 18.06.2026 закладам рекомендується переглянути, оновити та затвердити:

№	Документ	Статус
1	Наказ керівника про організацію роботи у 2026/2027 н.р.	оновити
2	Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми	розробити/оновити
3	Правила поведінки та етики спілкування	оновити
4	План заходів із запобігання та протидії насильству	оновити
5	Журнал реєстрації повідомлень про можливі випадки насильства	оновити
6	Форма повідомлення про можливий випадок насильства	оновити
7	Положення/наказ про Комісію та її склад	оновити
8	Протокол засідання Комісії	оновити
9	План індивідуального супроводу	оновити
10	План заходів виховного впливу	додати
11	Форма моніторингу ефективності заходів	додати
12	Шаблон повідомлення до Національної поліції	оновити
13	Шаблон повідомлення до служби у справах дітей	оновити
14	Інформаційна пам'ятка для дітей	додати
15	Інформаційна пам'ятка для батьків	додати
16	Алгоритм дій працівника	додати

Ключові зміни у документах

Положення

Змінити назву: «...
насилъству **та**
жорстокому поведженню
з дітьми» (не «булінгу»)

Комісія

«Комісія з розгляду
випадків **насилъства та/**
або жорстокого
поведження з дітьми» —
не «булінгу»

Повідомлення

Ширше формулювання: «про **можливий випадок**
насилъства», а не лише «випадок булінгу»

Важливо: Факт вчинення булінгу встановлюється
виключно рішенням суду, яке набрало законної сили.
Це не є метою чи завданням Комісії.

У Положенні передбачити різні способи повідомлення:
письмове, усне, телефонне, електронне, скринька для
паперових повідомлень. Передбачити **анонімне повідомлення**.

Журнал реєстрації та форма повідомлення

Журнал реєстрації

Пронумерований, прошитий, засвідчений.
Кожне повідомлення реєструється в день надходження. Якщо надійшло у вихідний — у перший наступний робочий день.

Форма повідомлення

Включає: дату, спосіб надходження, опис ситуації, відомості про дитину та можливого кривдника. **Анонімне повідомлення — передбачено.**

Комісія, заходи виховного впливу та примирення

1

Комісія

Розглядає ситуацію, визначає заходи реагування та виховного впливу.

Рішення враховує найкращі інтереси дитини, її право бути вислуханою.

2

Заходи виховного впливу

Спрямовані на відновлення відносин, корекцію поведінки, підтримку постраждалої особи та свідків. **Не повинні завдавати додаткової шкоди.**

3

Примирення сторін

Допускається лише за трьох умов: добровільна згода постраждалої дитини, відсутність ризику повторного насильства, висновок психолога.

❏ Комісія має **моніторити ефективність** заходів і за необхідності їх коригувати. У пакеті документів — окрема форма планування та моніторингу.

Строки реагування

Якщо ознак насильства не виявлено — інформація **не просто закривається**, а аналізується на предмет наявності ризиків. **Немає встановленого насильства ≠ немає проблеми.**

Алгоритм для закладу освіти

01	02	03
Помітити	Повідомити	Зареєструвати
Виявлено прояви або ознаки насильства	Працівник/дитина повідомляє керівника	У день надходження
04	05	06
Негайно забезпечити безпеку	Протягом доби	До 3 годин
Припинити насильство, запобігти повторенню	Керівник розглядає повідомлення	Невідкладні повідомлення та заходи
07	08	09
До 3 робочих днів	Підтримати	Застосувати заходи
Скликати Комісію	Психологічна та соціально-педагогічна допомога	Заходи виховного впливу, підтримки та профілактики
10	11	
Промоніторити	Попередити повторення	
Перевірити ефективність заходів	Коригувати заходи, продовжувати профілактику	